

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-502/23 – 1

Predmet C-502/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

7. kolovoza 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Düsseldorf (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. srpnja 2023.

Tužitelj:

MC

Tuženik:

Iberia, Líneas Aéreas de España, SA Operadora Unipersonal

Landgericht Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu, Njemačka)

Rješenje

U sporu

osoba MC, [omissis] Gelsenkirchen,

tužitelj,

[omissis]

protiv

IBERIA, LINEAS AEREAS DE ESPAÑA, SOCIEDAD ANÓNIMA
OPERADORA UNIPERSONAL, [omissis] Frankfurt,

tuženik,

[omissis]

22. građansko vijeće Landgerichta Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu)

13. srpnja 2023.

[omissis]

riješilo je:

Postupak se prekida.

U skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (b) i člankom 267. trećim stavkom UFEU-a Sudu Europske unije upućuju se sljedeća pitanja o tumačenju prava Unije:

1.

Treba li članak 5. stavak 1. točku (a) u vezi s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) i člankom 7. stavkom 3. Uredbe [(EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL 2004., C 46, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7. svezak 26., str. 21. i ispravak SL 2019., L 119, str. 202.) (u daljnjem tekstu: Uredba o pravima putnika u zračnom prometu)] tumačiti na način da putnik koji kartu za let stvarnog zračnog prijevoznika nije kupio novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja u okviru programa nagrađivanja putnika koji je uspostavio drugi zračni prijevoznik, može, u slučaju otkazivanja tog leta, od stvarnog zračnog prijevoznika tražiti nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu?

2.

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: obračunava li se u tim slučajevima iznos vrijednosti karte u smislu članka 8. stavka 1. točke (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, čiju nadoknadu putnik može tražiti u novcu, po tarifi dostupnoj javnosti po kojoj stvarni zračni prijevoznik nudi na prodaju odgovarajući otkazani let ili na temelju (prosječne) vrijednosti iskorištenih nagradnih milja?

Obrazloženje:

I.

Zahtjev za prethodnu odluku temelji se na sljedećim činjenicama:

tužitelj je od društva British Airways kupio kartu za let od Düsseldorfa preko Madrida/Španjolska do Ciudad de México/Meksiko (brojevi letova: IB 3141 i IB 6405), koji je tuženik trebao izvesti 15. ožujka 2023. Za nju je platio 57 500

2

nagradnih milja iz programa nagrađivanja putnika društva British Airways te 236,27 eura pristojbi i naknada.

Tarifa dostupna javnosti za navedeni let iznosi 5342 eura te uključuje pristojbe i naknade.

Tuženik je otkazao let.

Tužitelj je odbio preusmjeravanje koje mu je ponuđeno te je 16. ožujka 2023. od tuženika zatražio nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu u iznosu od 5342,00 eura, pri čemu je odredio rok do 24. ožujka 2023. Tuženik nije ništa platio.

U ovom sporu tužitelj zahtijeva

da se tuženiku naloži da mu plati iznos od 5342,00 eura [omissis] [uvećan za odvjetničke troškove i kamate].

Tuženik zahtijeva

da se tužba odbije.

Tuženik smatra da tužitelj može eventualno zahtijevati ubilježavanje nagradnih milja jer je kartu za let kupio iskorištavanjem nagradnih milja zračnog prijevoznika British Airways, a ne novcem. Budući da mu tuženik ne može ubilježiti nagradne milje društva British Airways, smatra da tužitelj treba tražiti nadoknadu od društva British Airways.

II.

Za ishod tužbe odlučujuća su pitanja navedena u izreci.

Konkretno:

1.

Tužitelj ima pravo na to da mu tuženik nadoknadi iznos vrijednosti karte od 5342,00 eura u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu ako može tražiti nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu iako kartu za let nije kupio novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja.

Budući da je otkazao rezervirani let za koji je tužitelj imao potvrđenu rezervaciju, tuženik treba u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu tužitelju, ovisno o njegovu izboru, nadoknaditi iznos vrijednosti karte u roku od sedam dana, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, po cijeni po kojoj je kupljena.

(a)

Tužitelj je novcem u iznosu od 236,27 eura, koliko su iznosile pristojbe i naknade, platio samo dio iznosa karte, dok je za preostali iznos iskoristio 57 500 nagradnih milja iz programa nagrađivanja putnika društva British Airways.

Vrsta i iznos prava na naknadu određuju se na temelju članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu na koji se izričito upućuje u članku 8. stavku 1. točki (a) prvoj alineji Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu. U skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu naknadu treba platiti u gotovini, elektronskim bankovnim transferom, bankovnim nalogom ili bankovnim čekovima ili, uz pisanu suglasnost putnika, u putnim vaučerima i/ili drugim uslugama. U skladu s tim postavlja se pitanje može li tužitelj tražiti nadoknadu protuvrijednosti iskorištenih nagradnih milja u eurima. Ovo vijeće smatra da na to pitanje treba odgovoriti potvrdno.

Tomu se ne protivi to što tužitelj prvotno nije kupio kartu novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja. Naknada u obliku putnih vaučera i/ili drugih usluga, u što se ubraja i ponovno ubilježavanje nagradnih milja, može se, u skladu s jasnim tekstom članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, platiti samo uz pisanu suglasnost putnika. Budući da tužitelj u ovom slučaju nije dao takvu suglasnost, protuvrijednost nagradnih milja treba nadoknaditi u novcu.

U tom pogledu ne bi trebalo prigovoriti ni to da se u članku 8. stavku 1. točki (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, u kojem se izričito upućuje na članak 7. stavak 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, polazilo od uobičajenog slučaja plaćanja karte novčanim sredstvima te da njime nije predviđen slučaj nadoknade iznosa vrijednosti karte kad se iskorištavaju nagradne milje. Naime, u skladu s člankom 3. stavkom 3. drugom rečenicom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, ta je uredba izričito primjenjiva i u slučajevima kad je karta izdana u sklopu programa „frequent flyer” ili preko drugih komercijalnih programa zračnog prijevoznika. Takvi programi uključuju programe nagrađivanja putnika s nagradnim miljama, kao što je program društva British Airways. Na temelju navedenog može se zaključiti da je zakonodavac u potpunosti bio svjestan slučaja o kojem je riječ u ovom predmetu, ali je ipak odlučio u okviru prava na naknadu u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) prvom alinejom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu bez ograničenja uputiti na načine naknade u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu kako bi se u tim slučajevima izbjegle neugodnosti za putnika.

Pritom osobito treba uzeti u obzir da nisu rijetkost slučajevi, kao što je i ovaj o kojem je riječ u ovom predmetu: nagradne milje iz programa nagrađivanja putnika društva British Airways mogu se iskoristiti i za tuženikove letove, a nagradne milje iz programa „frequent flyer” mogu se iskoristiti i za kupnju karata za letove drugih zračnih prijevoznika koji su članovi istog udruženja zračnih prijevoznika.

U tim slučajevima stvarni zračni prijevoznik od kojeg se traži naknada uopće ne može ponovno ubilježiti nagradne milje drugog zračnog prijevoznika na putnikov račun milja odnosno može ih ponovno ubilježiti uz znatne poteškoće. Kako bi se spriječilo to da stvarni zračni prijevoznik u tim slučajevima može putnika radi naknade uputiti na zračnog prijevoznika koji je uspostavio program nagrađivanja putnika, zakonodavac je stoga i u tim slučajevima očito odlučio putniku uvijek dodijeliti pravo na naknadu u novcu.

To je također u skladu s ciljem Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu da se osigura visoka razina zaštite putnika prilikom putovanja zrakoplovom. Usto, Sud je u pogledu prava na odštetu u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu odlučio da članak 7. stavak 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu kojim se osigurava visoka razina zaštite putnika treba široko tumačiti (vidjeti presudu Suda od 3. rujna 2020., C-356/19, Delfly/Smartwings Poland [*omissis*]: putnik može zahtijevati odštetu u nacionalnoj valuti umjesto u euru).

Osim toga, stvarni zračni prijevoznik može, u skladu s člankom 13. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, zatražiti odštetu od drugog zračnog prijevoznika koji je izdao nagradne milje.

(b)

Kad je riječ o iznosu, tužitelj zahtijeva iznos od 5342,00 eura. To odgovara tarifi dostupnoj javnosti po kojoj tuženik prodaje sporni let. Stoga je nesporno da bi tužitelj trebao platiti iznos od 5342,00 eura da je rezervirao let plaćanjem u novcu. Ovo vijeće smatra da je primjereno da se vrijednost nagradnih milja odredi na temelju te hipotetske kupovne cijene. Točno je da i nagradne milje imaju određenu (prosječnu) vrijednost koja se također može uzeti u obzir. Međutim, vrijednost iskorištenih nagradnih milja znatno varira ovisno o letovima za koje se milje iskorištavaju. Ovisno o tome koji je let rezerviran iskorištavanjem milja, iskorištavanje milja nekad može biti više a nekad manje povoljno za putnika, pri čemu je vrijednost milja za skupe letove na dugim udaljenostima obično veća nego za jednosmjerne letove na kratkim i srednjim udaljenostima. Međutim, ovo vijeće smatra da u praksi ne bi bilo izvedivo ni razumno za putnika da se u tom slučaju odredi neka vrsta „prosječne vrijednosti” nagradnih milja, eventualno na temelju toga koliko je putnik često putovao u prošlosti ili na temelju broja letova prosječnog sudionika u programu nagrađivanja putnika. Za putnika je stoga bilo kakva vrijednost nagradnih milja u trenutku njihova iskorištavanja potpuno nejasna. U pravilu nema uvid u odgovarajući izračun zračnog prijevoznika i sporazume zračnog prijevoznika s drugim zračnim prijevoznicima iz istog udruženja zračnih prijevoznika o prihvaćanju nagradnih milja prilikom rezervacije leta.

Tužitelj je naveo da redovito iskorištava milje za vrlo skupe letove.

Ovo vijeće smatra da je rezervacijom predmetnog leta od Düsseldorfa preko Madrida do Ciudad de México, koji je trebalo izvesti 15. ožujka 2023., pri čemu je iskorišteno 57 500 nagradnih milja, određena vrijednost iskorištenih nagradnih milja u iznosu vrijednosti karte dostupne javnosti od 5342,00 eura. Naknadno otkazivanje leta više ne može dovesti do toga da se tužitelju uskrati ta prednost. Ako zračni prijevoznik uspostavlja odgovarajuće programe nagrađivanja putnika radi održavanja vjernosti kupaca i u marketinške svrhe, a putnik iskoristi te milje za rezervaciju leta, zračni prijevoznik treba, u slučaju da otkáže predmetni let, poštovati tarife za taj let dostupne javnosti, osobito zato što je izračun na kojem se temelji program nagrađivanja putnika u potpunosti nejasan i netransparentan za putnika.

(c)

Tumačenje Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu u pogledu navedenih pitanja nije toliko jasno da bi se pravilan rezultat tumačenja mogao nedvojbeno izvesti iz teksta Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu i dosadašnje sudske prakse Suda. [omissis]